

Sluttprøve
Fag A3494 Prosesregulering
tirsdag 16. desember 2003
kl. 9.00-12.00

Sluttprøven består av: 3 oppgaver.
Oppgaven teller 70 % av sluttkarakteren.
Det er 3 sider i delprøven.
Tillatte hjelpemidler: ark og skrivesaker

Faglig kontakt under eksamen:

Navn: David Di Ruscio

Tlf: 51 68, Rom: B249

Kybernetikk og industriell IT
Institutt for elektro, IT og kybernetikk
Avdeling for teknologiske fag
Høgskolen i Telemark
N-3914 Porsgrunn

Oppgave 1 (20%): Frekvensplananalyse

Med utgangspunkt i en sløyfe-transferfunksjon, $h_0(s)$, skal du besvare følgende:

- a) Hva menes med begrepet frekvensrespons?
- b) Hvordan defineres og beregnes fase kryssfrekvensen, ω_{180} ?
- c) Hvordan defineres og beregnes forsterkningsmarginen, GM ?
- d) Hvordan defineres og beregnes forsterknings kryssfrekvensen, ω_c ?
- e) Hvordan defineres og beregnes begrepet fasemargin, PM ?

Oppgave 2 (30%): Frekvensplananalyse

Gitt et reguleringsystem som vist i figur 1.

Figure 1: Standard tilbakekoblet reguleringsystem.

- a) Sett opp et uttrykk for sløyfetransferfunksjonen, $h_0(s)$.
- b) Vi antar nå en PI regulator, $h_c(s)$, samt en prosess $h_p(s)$ gitt ved

$$h_c(s) = K_p \frac{1 + T_i s}{T_i s}, \quad h_p(s) = k \frac{e^{-\tau s}}{1 + T s}. \quad (1)$$

Foreslå et valg for integraltiden, T_i , slik at sløyfetransferfunksjonen kan skrives

$$h_0(s) = k_0 \frac{e^{-\tau s}}{s}. \quad (2)$$

Sett også opp uttrykket for k_0 .

- c) Skriv frekvensresponsen til sløyfetransferfunksjonen i (5) på polar form slik at

$$h_0(j\omega) = |h_0(j\omega)| e^{j\angle h_0(j\omega)}. \quad (3)$$

Angi uttrykk for amplitudeforholdet $|h_0(j\omega)|$ og fasevinkelen $\angle h_0(j\omega)$.

- d) Finn fase kryssfrekvensen, ω_{180} , for dette systemet.
- e) Finn en proporsjonalforsterkning, K_p , slik at systemet får en forsterkningsmargin, $GM = 2$.

Oppgave 3 (20%): Diverse spørsmål

- a) Hva er en Pade approksimasjon.
- b) Hva er et ikke-minimum-fase system.
- c) Hva menes med RGA analyse? Oppgi også en formel for hvordan RGA matrisen beregnes.
- d) Gitt en PI-regulator

$$h_c(s) = K_p \frac{1 + T_i s}{T_i s}, \quad (4)$$

slik at pådraget genereres ved

$$u(s) = h_c(s)e(s) \quad (5)$$

der $e(s)$ er reguleringsavviket.

- Sett opp en kontinuerlig tilstandsrommodell for PI regulatoren i (4) og (5).
- Diskretiser denne med eksplisitt Euler.
- Skriv den diskrete PI-regulatoren på endringsform slik at pådraget genereres av formen

$$u_k = u_{k-1} + g(e_k, e_{k-1}). \quad (6)$$

Du skal komme frem til et uttrykk for funksjonen $g(e_k, e_{k-1})$.